

Hafiyelere ve jurnallara dair

Y A Z A N :

Halûk Y. Şehsuvaroğlu

ni takip eden inkı-
lâp hareketleri ol-
muş, fakat her de-
virde, cemiyetin bu
kötü ruhlu insanla-
rı yaşama ve vazı-

fe görme imkânını bulmuşlar, fe-
sat tohumlarını saçmışlardır.

Devirler ve rejimler cemiyetin
bu mikroplarını bertaraf edemez-
lerse muvaffak olmak şansını kay-
betmiş bulunurlar. Her devrin a-
dını olan ve her tarafa kolaylık-
la hülûl edebilen bu insanların
ortadan kaldırılmaları milletimi-
zin huzur içinde ilerlemesi, inkı-
şaf etmesi için başlıca şarttır.

Garip memleketlerindeki ölçü,
hizmet yılları ile tanınmış, namu-
sları imtihanand geçmiş, şerefli in-
sanların, sefil ruhlu adamları ya
pacakları tevizirlerle, yalanlarla
rahatsız edilmemeleri prensipidir.

Bizim de bu ileri ölçüyü kabul et-
memiz, benimsememiz, milli kıy-
metlerimizi kimin, hangi sebeple
ve nasıl bir hasedin tesiri ile or-
taya attığı bilinmeyen imzasız
mektuplarla, ihbarlarla huzursuz
etmememiz lâzım gelir.

Her inkılâp hareketinde, bu in-
kılâpların hüsnü niyeti ile tam
bir tezat halinde olarak, kötü ruh-
lular harekete geçmekte ve bazı
kıymetleri iftira ile, tevizir ile yı-
ratıp yıkmak yoluna gitmektedirler.

Kıymetli insanların güç yetiştii-
ği bir memlekette, onları kötü
ruhluların iftira ve tevizirlerine
maruz bırakırsak, muhtaç olduğumuz
terakki mütemediyen gecikecektir.

Artık bu memlekette dürüst ve
namuslu insanların huzur içinde
yaşayacakları devirlere gelmiş bu-
lunuyoruz. Bu defa olsun kötü ruh-
lular fırsat bulamassınlar ve milli
kıymetlerimizi, birbiri arkasından
yıkma imkânlarını ele geçireme-
sinler.

kolhanesinde ifa olunur, jurnal e-
dilenler buradan menfalarına gön-
derilirlerdi. Daha sonraları bu
vazife Adliye Nazırının riyaseti
altında rüesay-ı memurin-i adliye-
den bir kaç zattan mürekkep bir
komisyona tevdi olundu.»

Sultan Hamidin son onbeş senelik
saltanatında jurnalculuk devlet
ricali arasında da, âdeta birbiriyle
yarış eder derecede rağbet gör-
müştü. Sadrazamlar, büyük me-
murlar hünkâra havadis yetiştir-
mek illetinden kendilerini kurtar-
mamışlardır.

İkinci Abdülhamit devrinde ha-
fiyeler dört sınıfa ayrılmış bulu-
nuyordu. Bunlardan birinci sınıf
saray erkânından mürekkep ha-
fiyelerdi. İkinci sınıf hafiyeler İst-
anbul ile İmparatorluğun diğer
memleketlerinde çalışırlardı. Ü-
çüncü sınıf hafiyeler ise birinci
ve ikinci sınıf hafiyelerin gizli ve
hususî maîyetleri efradı idi. Bun-
ların bir kısmını memurlar teşkil
ediyordu. Dördüncü sınıf hafiyeler
bu sınıfların dışında kalan ve
maruzat-ı mühimmesi olduğu yo-
lunda saraya telgraf çekip ora-
ya gidip bir takım yalanlarla, if-
tiralarla temiz insanları lekeliyen
kimselerdi.

Garibi şu ki bu jurnalların ifti-
ra olduğu anlaşıldığı halde yırtılıp
atılmıyor, sahibi çağırılıp ya-
lançılık ve müfterilik cürmiyle
cezalandırılmıyor, bilâkis bu gibi
işlerde müteyakkız davrandığı için
taltif olunuyordu. Bu da jurn-
nalculuğun günden güne ilerleme-
sine sebep oluyordu.

İkinci Abdülhamit saltanatını
yikan sebeplerin başında bu hafi-
yelik teşkilâtı ile jurnallar gel-
mektedir. Bu saltanatın çökmesin-
den sonra, cemiyetimizde birbiri-

İctimaî bünyemi
zi şiddetle sarsan
en vahim hastalık
hafiyeler ve jurn-
nallar olmuştur.

Yükselme devri-
lerimizde ilim ve sanat sahasında
başarılar sağladığımız, zaferlerle,
fetihlerle geçmiş yıllarımızda ce-
miyetimize dürüst ahlâk kaideleri
hâkim olmuştu. İnsanlar, birbiri-
lerini severler, birbirlerine yardım
etmeğe koşarlardı. Çalışanlar, sa-
halarında muvaffak olanlar haset,
kin yerine takdir ve muhabbetle
karşılanırlardı. Fakat inhitat de-
virlerinde bu milli hastetin yerini
bir çok kötülük almış, çalışkan,
dürüst insanları imha etmek için
çare arıyan fena insanlar peydâ
olmuştu. Tarihimiz dikkatle tet-
kik edilir ve hâdiseler iyi bir şe-
kilde tahlil olunursa görülür ki,
Türk cemiyetine zarar veren en
büyük tehlike hafiyeler ve jurnal-
larıdır. Bu tehlike, zaman zaman
memleket kıymetlerine karşı yö-
nelmiş, çalışıp muvaffak olmuş in-
sanları, muhakkak surette imha
etmeği hedef tutan bir mahiyet
almış ve bu hal memleketimiz
için dış tehlike kadar ciddileşmiş-
tir.

Hafiyelik ve jurnalculuk İkinci
Abdülhamit devrinde, resmî bir
hale sokulmuştu. Yıldız sarayında
Serhafiyelek ünvanı ile bir ma-
kam bulunuyor ve muhtelif şahs-
ların verdiği jurnalların tetkiki
vehham hükümdarın en önemli
meşguliyetini teşkil ediyordu.

Serhafiyelek mevkiini ve jurnal-
ların hükümdara takdim şeklini,
Mâbeyin Başkâtibi Tahsin Paşa
hâtıralarında şöyle anlatmaktadır:

«Evvelleri padişaha takdim edi-
len jurnallar Serhafiyelek maka-
mına gönderilmiş, Sarayda bu
ünvan ile bir makam teşkil edil-
mesinin hikmeti de bu imiş. Baş-
kitabete tayin olduğum zaman
jurnalları tetkik ve lâzım gelen-
leri çelp ve istievap vazifesi husu-
sî şifre kâtibi Boşnak Kâmil Be-
ye mevdu olduğunu gördüm. Bu
vazife Beşiktaşta Hasanağa kara-

